

ת"פ 39090/11/21 - מדינת ישראל, פרקליטות מחוז י-ם (פלילי) נגד חנניה נתן

בית משפט השלום בירושלים
ת"פ 39090-11-21 מדינת ישראל נ' נתן

לפני בעניין:	כבוד השופט מוחמד חאג' יחיא המאשימה	מדינת ישראל ע"י פרקליטות מחוז י-ם (פלילי)
נגד הנאשם	נגד הנאשם	חנניה נתן ע"י ב"כ עו"ד חגית רייזמן-אבודרהם

גזר דין

- (1) הנאשם הועמד לדין בגין ביצוע מספר עבירות על איסורים שבחוק הגז (בטיחות ורישוי), התשמ"ט-1989 (להלן: "חוק הגז" או "החוק") ועניין ביצוע עבודות ללא רישיון או הסמכה בדין, וגם עבירות על איסורים שבחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "חוק העונשין") ועניין זיוף ושימוש במסמכים מזויפים.
- (2) הצדדים הגיעו להסדר טיעון שבמסגרתו יודה הנאשם בעובדות כתב האישום המתוקן שהוגש נגדו, אך בטרם יורשע בדין, יטענו לעניין המחלוקת ביניהם בדבר חלופות פריט החיקוק מספר 1 שבכתב האישום המתוקן ואשר עניינו "עיסוק בעבודות גז ללא רישיון" - סעיף 25(א)(1) בחוק הגז.
- (3) לפי כתב האישום המתוקן שהוגש, במועד שאינו ידוע למאשימה במדויק, הוסמך הנאשם כמתקין גז פחמני מעובה (להלן: "גפ"מ") רמה 1 והורשה לעסוק בהתקנת מתקני גז בהתאם להראות חוק הגז. ביום 8.3.2018, לנוכח ליקויים שנתגלו בביצוע תפקידו, החליט הממונה על ענייני הבטיחות בגז במשרד האנרגיה, לשלול את רישונו של הנאשם ולהתנות את חידושו בהכשרה חוזרת ובחינה תיאורטית. הנאשם עמד בקשר עם משרד האנרגיה לשם כך, אולם לא השלים את חובותיו. למרות זאת, בעוד רישונו נשלל והוא מודע לאיסור המוטל עליו לפי החוק, המשיך הנאשם לספק עבודות של התקנת מתקני גפ"מ ותיקונם. מדובר בתשע פעולות שכוללות: התקנת נקודת גז בגינה; התקנת צינור הכנה לתנור; התקנת כיריים ובדיקה תקופתית; העברת נקודת גז בדירה; התקנת שני ברזי גז במרפסות; תיקון דליפה בכיריים ועוד.

(4) עוד לפי האישום, על מנת להציג את עצמו כמוסמך ליתן שירותי תיקון והתקנת גפ"מ, זייף הנאשם תעודה הנחזית להיות רישיון זמני שהונפק כביכול על-ידי המנהל, ואשר היה בתוקף עד יום 31.12.2019. את התעודה האמורה זייף הנאשם בכך ששינה את שנת התוקף של רישיון זמני ישן לשנת 2019. בנוסף, מאחר ולא היה יכול לחתום על טפסי הצהרה ללקוחות, מסמכים שנדרשים לשם אספקת גז, באחת ההזדמנויות, טופס אחד נחתם לבקשתו על-ידי מתקין מורשה. ואולם, הנאשם זייף את הטופס החתום במספר הזדמנויות תוך שינוי שם הלקוח וטיב השירות, כך שהטפסים נחזו להיות חתומים על-ידי אותו מתקין מורשה. הנאשם עשה כן בארבע הזדמנויות. בהזדמנויות אחרות הוא השתמש בטופס אחר שחתום על-ידי מתקין מורשה אחר.

(5) הנאשם הועמד לדין בגין ביצוע עבירות מרובות של עיסוק בעבודות גז ללא רישיון, לפי סעיף 25(א)(1) בחוק הגז; בגין זיוף בכוונה לקבל דבר, עבירה לפי סעיף 418 בחוק העונשין; וכן בגין שימש במסמך מזויף, עבירה לפי סעיף 420 בחוק המוזכר (מספר עבירות).

(6) כאמור, לפי הסדר הטעון הודה הנאשם בכתב האישום המתוקן. אשר למחלוקת שנותרה, טענה המאשימה, כי יש להרשיע את הנאשם בביצוע 8 עבירות לפי סעיף 25(א)(1) בחוק הגז ובביצוע 5 עבירות לפי סעיף 25(ג) בחוק, ואילו הנאשם גרס, כי ביחס לכל ה-13 פעולות האמורות, יש להרשיעו לפי החלופה שבסעיף 25(ב) בחוק, המקלה יותר מבחינה עונשית.

(7) לאחר שהצדדים סיכמו את טענותיהם במחלוקת בנדון, בהחלטתי מיום 5.3.2024 פורטו הפעולות הרלבנטיות כלהלן:

פעולה	לקוח	תאריך	שירות שסופק על-ידי הנאשם
1	ד.ש.	10.11.2019	התקנת נקודת גז בגינה
2	ח.ז.ב.	27.8.2019	התקנת צינור הכנה לתנור
3	עמותה	03-04/2019	התקנת כיריים ובדיקה תקופתית
4	פ.ב.ש.	25.8.2019	העברת נקודת גז בדירה
5	ז.ע.ז.	25.2.2019	התקנת שני ברזי גז במרפסות
6	ש.כ.ח.	8.8.2019	תיקון דליפה בכיריים
7	צ.ש.	16.4.2019	תיקון דליפה בכיריים
8	ח.ש.	5.9.2019	התקנת צנרת גז חלופית
9	ש.ד.ב.	22.12.2019	התקנת ארובה
10	ב.ק.	30.6.2019	התקנת צינור מהכיריים למונה
11	ש.ד.	30.7.2019	העתקת נקודת גז
12	ג.ב.ד.	08/2019	העתקת נקודה
13	י.י.	19.6.2019	הוספה לגריל ולכיריים

(8)

ביחס לפעולות 1, 2, 4, 5, 8, 10, 11,

12 ו-13, קבעתי שיש מקום לקבוע שהן עבירות לפי סעיף 25(א)(1) בחוק הגז. ביחס ליתר הפעולות

עמוד 2

(3, 6, 7 ו-9) יש מקום לקבוע שהן עבירות לפי סעיף 25(ג) בחוק. מדובר ב-9 פעולות אל מול 4 פעולות שהן קלות יותר בחומרתן. לצד זאת, מאחר והמאשימה עתרה בסיכומיה להרשעה רק ב-8 עבירות מחמירות אל מול 5 מקלות יותר, הרי בית המשפט לא יחמיר עם הנאשם יותר מאשר המאשימה. לפיכך, נקבע שהנאשם ביצע 8 עבירות לפי סעיף 25(א)(1) בחוק הגז כמפורט לעיל ו-5 עבירות לפי סעיף 25(ג).

(9)

בהתאם לקביעה לעיל ועל-יסוד הודאתו,

הורשע הנאשם ביום 5.3.2023 בביצוע העבירות הבאות:

(א)

עיסוק בעבודות גז ללא רישיון, עבירה לפי סעיף

25(א)(1) בחוק הגז (8 עבירות).

(ב)

עיסוק בעבודות גז ללא הסמכה כדין, עבירה לפי

סעיף 25(ג) בחוק הגז (5 עבירות).

(ג)

זיוף בכוונה לקבל דבר, עבירה לפי סעיף 418

בחוק העונשין.

(ד)

שימוש במסמך מזויף, עבירה לפי סעיף 420

בחוק העונשין (מספר עבירות).

(10) לפי ההסכמה בהסדר הטיעון, הוריתי על הזמנת חוות דעת של הממונה ותסקיר של שירות המבחן. דיון טיעונים לעונש התקיים ביום 4.2.2024.

חוות הדעת והתסקיר

(11) לפי חוות דעתו של הממונה על עבודות השירות בשירות בתי הסוהר, מיום 8.1.2024, נמצא הנאשם מתאים לריצוי עונשו בעבודות שירות, אך במגבלות.

(12) לפי התסקיר מיום 28.8.2023 (בתמצית תוך שמירה על צנעת הפרט), הנאשם בן 65, גרוש ואב לילדים בוגרים. הוא גדל במשפחה נורמטיבית ולאחר שירותו הצבאי, קיבל הכשרה מקצועית בעבודות גז. כיום, הוא הפסיק לעבוד בעבודה זו ועובד רק באופן חלקי בעבודות איטום, בעסק של ילדיו. הנאשם סובל ממורכבות רפואית שמטופלת תרופתית. לנאשם עבר פלילי שכולל שלוש הרשעות בשנים 2010,

2018 ו-2020, ובתוך כך עניינו טופל בעבר אצל שירות המבחן.

(13) בראיון עמו, שירות המבחן התרשם, כי אמנם הנאשם נטל אחריות על מעשיו ואת אלה היא נימק בלחצים שהיה שרוי בהם כמפרנס יחיד, אך לצד זאת, נוצר הרושם לפיו, המעשים שבהן הורשע, נעשו על רקע אישיות שממוקדת בעצמה ונוטה להאדרה עצמית, תוך נטייה ללקיחת סיכונים וקושי להכיר בחומרת המעשים תוך טשטוש גבולות, במיוחד ובשים לב להרשעה קודמת בעבר בגין ביצוע עבירות דומות. פרטים אלה מבססים גורמי סיכון להישנות מעשי העבירה. לכך יש להוסיף את סירובו להליך טיפולי. מנגד, עורך התסקיר התרשם מהשפעת ההליך הפלילי הנוכחי על הנאשם, הרתיעה (הוא כבר הפסיק לעבוד בתחום הגז) והמסוגלות שלו לקבל אחריות.

(14) התסקיר אינו בא בהמלצה שיקומית. לעניין ההמלצה העונשית, הומלץ על עונש מציב גבולות, בדמות עבודות שירות כענישה מוחשית, לצד ענישה צופת פני עתיד.

עיקרי טענות הצדדים לעונש

(15) המאשימה טוענת, בין השאר ובעיקר, כי במעשיו מושא הרשעתו, פגע הנאשם בערך המוגן של שמירה על הרצון החופשי של אדם ויכולתו לבצע פעולות על בסיס מידע אמתי. הנאשם ביצע עבודות בתחום הגז בזמן שלא היה לו רישיון בתוקף. מדובר בעבודות הכרוכות בסכנה ממשית לאדם ולרכוש. לנאשם עבר פלילי רלבנטי, אך זה לא מנע ממנו להמשיך ולפעול באותה צורה. לפי המאשימה, מתחם הענישה ההולמת נע בין 12 חודשי מאסר בפועל ועד 36 חודשי מאסר, ולעניין הסנקציה הכספית, המתחם נע בין 40,000 ₪ ועד 100,000 ₪. המאשימה עותרת להשית על הנאשם 20 חודשי מאסר בפועל, מאסר על תנאי, קנס בסך 50,000 ₪, מימוש ההתחייבות בסך 20,000 ₪ ומתן התחייבות נוספת שלא יחזור על העבירה בשנית, זאת לצד פיצוי למתלוננים.

(16) הנאשם באמצעות באת כוחו - עו"ד ח' רייזמן-אבודרהם - טוען בין השאר, כי העונש הראוי הוא שירות לתועלת הציבור (של"צ), מאסר מותנה וקנס מתון. מאז ביצוע העבירות שבהן הוא הורשע, חלפו ארבע שנים שבהן לא בוצעה כל עבירה, בתחום הגז או בכל תחום אחר. הנאשם הפסיק לעסוק בתחום האמור, וכיום הוא עובד באופן חלקי באיטום, כך שלא נשקפת ממנו מסוכנות כלשהי בתחום הגז. הנאשם בעשור השביעי לחייו. הוא מנהל אורח חיים נורמטיבי. הוא אב משפחה ומפרנס יחיד, דבר שהציב אותו בעבר לפני לחצים כלכליים ואף נקלע לתסבוכת כלכלית. הוא סובל מבעיות רפואיות וממספר משפחתי. אשר לחומרת מעשיו, טוען הנאשם, כי מדובר בעבודות קלות ברף מסוכנות נמוכה. הוא היה בעל רישיון להתקנות גז, אך מאחר ולא עבר את המבחנים לא חודש רישיונו. הוא לא זלזל בכללי הבטיחות. מכל מקום, הוא נטל אחריות על מעשיו.

(17) באשר לפיצוי המתלוננים כפי עתירת המאשימה, גורס הנאשם, כי אין להיעתר לכך מאחר ולא נגרם

נזק לאף אחד מהלקוחות. השירות אמנם בוצע ללא רישיון, אך זה בוצע במקצועיות ותוך שמירה על כללי הבטיחות. באשר למימוש התחייבות קודמת, טוען הנאשם, כי זה אינו אפשרי מאחר וההתחייבות הקודמת ניתנה ביחס לעבירות אחרות בחוק הגז.

(18) גם הנאשם דיבר לפניי בדיון הטיעונים לעונש. לפיו, כיום אינו נמצא בקו הבריאות. הוא כבר קיבל "עונש" בכך שאינו יכול לעבוד עוד במקצוע שלו ואין לו כל מקצוע אחר בגילו. כבר לקחו ממנו את כל הציוד שלו. הוא עבד כטכנאי גז במשך שלושה עשורים, עם הרבה לקוחות מרוצים. כיום, מצבו הכלכלי אינו קל. הנאשם ביקש את מידת הרחמים בקביעת העונש בהתחשב בנטילת האחריות על-ידו ובנסיבותיו האישיות.

דיון והכרעה

(19) לפי סעיף 40ב בחוק העונשין, העיקרון המנחה בענישה הוא קיומו של יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם ובין סוג ומידת העונש המוטל. לפי סעיף 40ג(א), לקביעת מתחם העונש ההולם, בית המשפט "יתחשב בערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה כאמור בסעיף 40ט", ולפי סעיף 40ג(ב) "בתוך מתחם העונש ההולם יגזור בית המשפט את העונש המתאים לנאשם, בהתחשב בנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה...".

(20) כתב האישום מפרט ריבוי עבירות שבוצעו במועדים ובמקומות שונים. לכאורה, יש לקבוע מתחם נפרד לכל עבירה. עם זאת, מאחר ומדובר באותו סוג של עבירות, בהינתן הזיקה המהותית הקיימת ביניהן, זאת בנוסף לכך שהצדדים עתרו ממילא למתחם ועונש אחד לכל העבירות, כך ייעשה, ולכן ייקבע מתחם ענישה אחד בהתחשב במכלול העבירות וייגזר עונש אחד (ראו והשוו: עפ"ג (מחוזי י-ם) 12244-12-17 גבאי נ' מדינת ישראל (19.6.2018); ת.פ. (שלום ב"ש) 49830-10-18 מדינת ישראל נ' אבו רטיוש ((22.3.2022)).

(21) הערכים המוגנים: האיסורים עליהם עבר הנאשם נועדו להבטיח יישום הרגולציה הקיימת והמחייבת הכשרה מקצועית ומתאימה לביצוע עבודות גז. בכלל זה, איסורים אלה נועדו למנוע ביצוע עבודות גז, שמטבען כרוכות בסיכונים בטיחותיים ברמה גבוהה לרכוש ולגוף, על-ידי גורמים שאינם בעלי הכשרה מקצועית והרשאה מתאימים או גופים פיראטיים. האיסורים נועדו לשמור על שלום הציבור, רכושו וגופו. כך גם ביחס לעבירות הזיוף ושימוש במסמך מזויף, הערך המוגן הוא זכותו של הפרט לקבל החלטה מושכלת על בסיס מידע מהימן. שעה שמציבים לפניו מסמך מזויף, יש בזאת מרמה, הטעיה ופגיעה מהותית בחופש הבחירה שלו ובשיקול הדעת שלו.

(22) נסיבות ביצוע העבירה: המעשים שבהם הודה הנאשם, בוצעו במספר הזדמנויות, במקומות ובזמנים

שונים כאמור. חלק מהמעשים בוצעו כאשר הנאשם הסתייע במסמכים מזויפים, הכל תוך חשיפת ללקוחותיו בפני סיכונים של ממש, שעה שהעבודות אשר ביצע לא רק שלא בוצעו על-ידי אדם מורשה לכך, אלא שגם, הוא הניח בידיהם מסמכים שאינם אמת (טפסי הצהרה שקריים) כדי לקבל אספקת גז. גם אם לא התממש בפועל מה מהסיכונים הגלומים במעשיו, אך פוטנציאל הנזק בזמן הביצוע הוא בעוצמה גבוהה (ראו והשוו: רע"פ 5798/16 עובדיה נ' מדינת ישראל (27.6.2016); רע"פ 8446/15 אקנין נ' מדינת ישראל (14.12.2015)). ספק גם אם פוטנציאל זה הוסר. החומרה מתחדדת אף יותר לאור רמת התחכום של הנאשם, שבחר לזייף מסמכים (הן תאריך רישיון הן טפסי הצהרה ללקוחות). מדובר אפוא במעשים חמורים, וכל המוסיף על כך גורע.

23 מתחם הענישה הנוהגת: לאחר מתן הדעת לנסיבות ביצוע העבירות והצָבֵר שלהן, ולאחר מתן הדעת לפסיקה רלבנטית, לעתים עם עבירות נוספות בנסיבות מחמירות יותר או מקלות, נראה כי מנעד הענישה הנוהגת ככלל, מתבסס בעיקר על רכיבי המאסר והקנס. לעתים, במקרים קלים, הושת רק רכיב אחד בצורה מתונה מאוד (למשל, מאסר מותנה בלבד או קנס בלבד). בכל מקרה, ביחס לרכיב המאסר, מנעד הענישה נע בין מאסר לתקופה קצרה שיכול וירוצה בעבודות שירות ועד 15 חודשי מאסר. ביחס לקנס, המנעד נע בין קנס של אלפי שקלים ועד 40,000 ₪.

ראו והשוו עם השינויים המחוייבים: רע"פ 5798/16 עובדיה נ' מדינת ישראל (27.6.2016); רע"פ 7941/15 גבור נ' מדינת ישראל (10.2.2016); עפ"ג (מחוזי י-ם) 12244-12-17 גבאי נ' מדינת ישראל (19.6.2018); ת.פ. (שלום ב"ש) 49830-10-18 מדינת ישראל נ' אבו רטיוש (22.3.2022); ת"פ (שלום י-ם) 46922-07-20 מדינת ישראל נ' באיבסקי (9.3.2023); ת"פ (שלום ב"ש) 14919-05-16 מדינת ישראל נ' חורה גז בע"מ (7.1.2019); ת"פ (שלום ב"ש) 12440-05-20 מדינת ישראל נ' אלחויטי (21.3.2023); לענין עבירות הזיוף ושימוש במסמך מזויף, ראו והשוו: ת"פ (שלום י-ם) 7371-08-20 מדינת ישראל נ' חמאד (4.6.2023); ת"פ (שלום רשל"צ) 29060-04-19 מדינת ישראל נ' עטאונה (16.3.2020).

24 נסיבות שאינן קשורות לביצוע העבירה: לקולת העונש, נזקפים גילו של הנאשם (בעשור השביעי לחייו), מצבו הבריאותי, מצבו המשפחתי, לחלקים החיוביים בתסקיר, וכן לנטילת האחריות על-ידו ללא הצורך בשמיעת עדים, תוך חיסכון בזמנם, בזמן של הצדדים ובזמן השיפוטי. עוד לקולת העונש, ניתנה הדעת לכך שהנאשם מאז הועמד לדין, חדל מלעסוק בעבודות גז, אם כי לא ברור די-הצורך אם לא יחזור לעיסוק זה בעתיד חרף דבריו.

25 לחומרת העונש ניתנת הדעת לעובדה לפיה, לנאשם קיים עבר פלילי. הוא הורשע בעבירות שונות בשנים 2010 ו-2018. החשוב לענייננו, ביום 10.3.2020 הוא הורשע בשלושה תיקים שהדין בהם אחד, בביצוע עבירות בחוק הגז וגם בחוק התקנים, התשי"ג-1953. בין העבירות שבהן הורשע, היה עיסוק בעבודות גז ללא רישיון. מדובר באישומים שהוגשו בחודשים 05/2018 ו-01/2019, כאשר מדובר בעבירות שבוצעו בחודש 09/2017. אז, נדון הנאשם לקנס בסך 10,000 ₪ והתחייבות כספית על-סך 20,000 ₪. מן האמור עולה, כי בעודו מואשם בביצוע עבירות לפי חוק הגז, ביצע הנאשם את העבירות

מושא האישום הנוכחי בשנת 2019, ועצם העמדתו לדין בשנים 2018 ו-2019 לא הרתיעה אותו מלבצע עבירות באותו תחום מתוך אינטרס כלכלי, ואף חמור מכך - תוך זיוף רישיון ושימוש במסמכים מזויפים.

(26) מכאן, תוך שקלול הנסיבות המקלות, המלצתו העונשית של שירות המבחן, מתחייבת ענישה ברורה ומרתיעה שנותנת ביטוי לקושי הטמון בהתנהגות הנאשם.

סיכום

(27) על-יסוד הנימוקים לעיל, משית על הנאשם את העונשים הבאים:

(א) 6 (שישה) חודשי מאסר שירוצו בעבודות שירות, הכל כמפורט בחוות דעתו של הממונה מיום 8.1.2024. מועד תחילת העבודות הוא 9.5.2024, או כל מועד אחר שיקבל הנאשם מהממונה.

מוזהר הנאשם, כי עליו לקיים את ההוראות כלשונן וכמשמען, אחרת - ירצה את יתרת מאסרו מאחורי סורג ובריח.

(ב) 3 (שלושה) חודשי מאסר, זאת ככל שיעבור הנאשם עבירה לפי חוק הגז או העבירות בהן הורשע שבחוק העונשין, תוך 3 שנים מהיום.

(ג) משית על הנאשם קנס בסך 20,000 ₪ או ארבעה חודשי מאסר תמורתו. הקנס ישולם ב-20 תשלומים חודשיים שווים ועוקבים. התשלום הראשון יבוצע עד יום 1.5.2024 ובראשון של כל חודש עוקב.

(ד) תינתן התחייבות של הנאשם על סך 30,000 ₪, זאת ככל שיעבור עבירה לפי חוק הגז או העבירות בהן הורשע שבחוק העונשין, תוך שנתיים מהיום.

(28) לא מצאתי מקום לפסיקת פיצוי למתלוננים בהעדר אינדיקציות כלשהן לנזק ממוני למי מהם. כמו כן, לא מצאתי מקום למימוש ההתחייבות שהושתה בתיק 31706-05-18, שכן אמנם דובר בהרשעה בתחום רלבנטי, אך סעיפי העבירה אליהן מפנה ההתחייבות שניתנה, שונים מאלו מושא האישום הנוכחי.

(29) תשלום הקנס יבוצע לחשבון המרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות ברשות האכיפה והגבייה באחת מהדרכים הבאות: בכרטיס אשראי - באתר המקוון של רשות האכיפה והגבייה www.eca.gov.il, מוקד שירות טלפוני בשירות עצמי (מרכז גבייה) - בטלפון *35592 או בטלפון 073-2055000; במזומן בכל

סניף של בנק הדואר.

30) הנאשם יתאם את תחילת ריצוי עונשו עם יחידת ברקאי (עבודות שירות), שלוחת דרום, סמוך לכלא באר שבע, טלפון: 074-7831218, פקס: 08-9193006, דוא"ל: avshdarom@ips.gov.il. ככל שלא יקבל הנחיה אחרת, יתייצב הנאשם ביום 9.5.2024 בשעה 08:00 בכתובת היחידה האמור כשהוא מצויד בגזר הדין.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בירושלים תוך 45 יום.

המזכירות - להודיע לשירות המבחן ולממונה.

ניתן היום, ט"ו אדר ב' תשפ"ד, 25 מרץ 2024.